

VÝROČÍ

Prvního listopadu nám uplynulo výročí 150 let od narození Emila Kolbena, českého technika a průmyslníka, který založil v roce 1896 svoji vlastní továrnu ve Vysočanech, kde zaměstnával před válkou 1.300 dělníků a v roce 1920 už 2.500 lidí. Jen pro představu, tolik lidí zaměstnává např. Česká pošta jen na území Prahy. Jeho osud je velmi poutavý, ale zároveň smutný. Jménem spjatý se značkou ČKD zmizelo z názvu hned v březnu 1939 pro jeho židovský původ, on sám pak zemřel v Terezíně. Až po dlouhých 50 letech se jeho jméno znovu objevilo při pojmenování ulice a v roce 2001 nese jeho jméno také stanice metra, kde mu byla odhalena malá busta. Přitom Pražané by mu měli projevít vděčnost přinejmenším pomníkem. Jak to už bývá, za života se vděku nedočkáte a po smrti si nikdo nevzpomene. Proto právě takové osobnosti připomínáme, aby se na ně nezapomělo.

Druhá osobnost, která dnes zmíníme si připomíná v listopadu datum narození. Je sic nekulaté, ale osud jeho zapomenutí je velmi podobný osudu Kolbenovu. Tou osobou je filmový producent Miloš Havel, který se narodil 3. listopadu 1899 a v roce kdy dosáhl své plnoletosti založil slavnou firmu A-B, jenž jsme již v našem věstníku zmiňovali. Měl sice štěstí, že nezemřel za války, ale jeho osud po roce 1939, resp. po roce 1945 nebyl vůbec lehký a rodinné jméno byla na dlouhá léta u nás velmi nebezpečné vůbec vyslovit.

Na 7. listopadu připadá dvacáté výročí smrti Alexandra Dubčeka. Jeho jméno je sice spojeno s KSČ, ale přece jen byl tak trochu jiným komunistou. Historici jistě zhodnotí jeho působení a s odstupem času vyhodnotí jeho působení v našich dějinách. Každopádně patřil k těm, kteří jsou spojeni i s listopadem 1989.

Na 15. listopadu připadá 180. výročí narození Bohumila Bondyho, českého velkoobchodníka železem. Ač židovského původu, angažoval se v době obrození jako uvědomělý Čech, který dokázal pozvednout na vysokou úroveň obchodní a průmyslovou komoru, kde také působil. Byl jedním z iniciátorů založení umělecko-průmyslového muzea, kterému komora postavila vlastní muzejní budovu.

Na 25. listopadu 1992 připadá výročí dvaceti let kdy Federální shromáždění odhlasovalo rozdělení Československa na

Emil Kolben (1.11.1862 – 3.7.1943)

Miloš Havel (3.11.1899 – 25.2.1968)

Alexander Dubček (27.11.1921-7.11.1992)

Bohumil Bondy (15.11.1832-15.3.1907)

Budova Federálního shromáždění v Praze (1973)

dva samostatné státy. Pro dnešní generaci nic podstatného, ale pro nás, kteří to prožívali, byl rozpad státu něčím přelomovým. Příslušnost ke státu Československému je nějak zakořeněná a koneckonců je to poznat i na našich sbírkách. Cenné papíry čs. firem vedeme pod společným fondem, protože řada emisí na sebe navazuje jak v roce 1939, tak 1993.

NOVINKY

Podzimní aukční sezóna přinesla celou řadu nových položek, které nemohly uniknout naší pozornosti a tak se nám podařilo do sbírek opět doplnit nové exponáty z nichž některé Vám dnes opět představíme.

Železnice byly mezi nejstaršími akciovými společnostmi vznikajícími na našem území. Již první koňská železnice Linec-České Budějovice byla akciovou společností stejně jako první parostrojní železnice provozovaná Severní dráhou Ferdinandovou. Kromě akcií vydávaly tyto dráhy na financování staveb nebo na konsolidaci starších závazků celou řadu emisí dluhopisů.

Nejinak tomu bylo u dráhy, označované jako Böhmische Nordbahn, tedy Česká severní dráha. Ta vznikla v roce 1867 z popudu hraběte Ernsta Waldstein-Wartenberga, který se podílel také na vzniku dráhy Turnov-Kralupy-Praha založené o tři roky dříve. Trať severní dráhy vedla z Bakova nad Jizerou do České Lípy a Rumburka s odbočkami do Děčína, Podmokel a Varnsdorfu. První vlak vyjel 14. listopadu 1867, tedy právě před 145 roky. V roce 1870 došlo v Mladé Boleslavi k napojení na Severozápadní dráhu, která vedla až do Vídně.

K 1. lednu 1883 došlo k fúzi dráhou Turnov-Kralupy-Praha, čímž vznikla trať přes 300 km nově označovaná jako Bakov – Georgswalde.

V roce 1908 byla celá dráha zestátněna a začleněna pod C. k. státní dráhu. Právě na financování nového rozvoje a částečně vyplacení původních akcionářů byl v srpnu 1908 vydán státní železniční dluhopis „Böhmische Nordbahn“. Tento dluhopis je proveden v klasickém stylu rakouských státních dluhopisů, ale tato emise, spadající pod vrcholnou secesi je graficky nesmírně povedený a díky pozdějšímu zneplatnění se tento dluhopis objevil za posledních deset let teprve potřetí. Proto jsme velmi rádi, že je dnes již našim exemplářem.

Další zajímavý přírůstek je černobílý nátisk akcie Akciového pivovaru v Pardubicích. Emise živých akcií byla vydána 1. října 1942 a grafický návrh provedla místní tiskárna akcií J. Otto & Růžička. Právě u akcií pardubického pivovaru existuje celá řada barevných nátisků i černobílých obtahů. Ve vydaném katalogu pivovarů a sladoven jsou tyto typy uváděny, ale jejich celkový rozsah nebyl doposud plně podchycen. Z jiných případů víme, že nátisky byly tištěny asi ve 2-5 exemplářích. Barevné zkoušky byly vždy pro zvolení odstínu klientem, černobílé pak pro schválení textu akcie příslušnými úřady, zda jsou v souladu se stanovami. V tomto případě je na rubu akcie nalepen kolek 1 K emise 1939 a razítko ministerstva, které text schválilo, bohužel není čitelné. Barevné nátisky jsou provedeny velmi často bez podpisů, čímž se obvykle rozpoznají od blanketů vydaných akcií a na nátisku jak barevném, tak černobílém nebyvá zpravidla datum. Někdy však rozlišení blanketu a nátisků je velmi obtížné.

A2243 - Železniční dluhopis Böhmische Nordbahn na 2000 K emise 1. 8. 1908

A2239 – Nátisk akcie Akciového pivovaru v Pardubicích emise 1942 bez data emise, ale s podpisy

ve velmi často bez podpisů, čímž se obvykle rozpoznají od blanketů vydaných akcií a na nátisku jak barevném, tak černobílém nebyvá zpravidla datum. Někdy však rozlišení blanketu a nátisků je velmi obtížné.

A2242 – podílový list Družstevních závodů v Dražicích, vydaný 9. 10. 1948 na 400 Kčs a porovnání detailů emise 1927 (A2185) a 1948 (A2242)

Jak málo víme o podílových listech vydávaných u družstev jsme si opět uvědomili získáním podílového listu Družstevních závodů v Dražicích nad Jizerou, který je zcela novým typem.

V dubnu letošního roku jsme ve věstníku uváděli dva nově získané podíly tohoto družstva a popisovali jsme za jakých okolností oba podíly vznikly. Velmi často vycházíme z toho, že takové podíly, jak se postupně zvětšuje velikost členské základny se postupně dotiskují, zpravidla z jedné původní desky a ručně se doplňují konkrétní jména, čísla a data vydání. Nově získaný exponát A2242 jsme doposud vedli v kopii pod B081. Od počátku bylo patrné, že jde o drobné úpravy mezi oběmi verzemi, patrné zejména v textu, ale i úpravách rámečku. Vzhledem k tomu, že u kopie nebyla známa původní velikost, předpokládali jsme, že jsou shodné. Opak je pravdou. Původní kus z roku 1927 je velkého formátu, kdežto nový exemplář je již normalizovaným formátem A4. Podle data vydání by se dalo předpokládat, že se jedná až o kus tištěný po roce 1945 a logicky by to znělo i v úvaze, že hromadné listy tištěné za války s německým textem byly nahrazeny původní podobou hned jak to bylo možné.

Tomu však odporuje existence dosavadní kopie kusu s číslem 435 vydaným 16. srpna 1935. Nový kus číslo 2465 datovaný 9. října 1948 je základem zcela shodný a proto se musí jednat s největší pravděpodobností o původní blankety, které se po válce opět začaly používat, což dosvědčuje i číselná řada mezi rokem 1935 a 1948.

V detailech pak můžete vidět základní rozdíly, kromě oněch textových, které se dají zřetelně vidět na poměrech velikosti ozdob, jejich detailech a zejména vzdálenosti písma od těchto ornamentů.

Je třeba zdůraznit, že právě ona rozmanitost tisku podílových listů u různých družstev, nejasnosti mezi vydáváním členských knížek a podílových listů povede v budoucnu k objevu řady nových variant a druhů, které ani při sebedokonalejší katalogizaci nebude možné plně postihnout. Archivy jen zřídka obsahují vzory podílů a tak jediné co se objevuje, jsou kusy, které mají lidé mezi sebou doma po svých příbuzných. Pokud nebyly podíly zlikvidovány při združstevňování v 50. letech a nebo je nevyházeli v pozdější době. Stále je tak co objevovat a budeme rádi i za Vaše postřehy a objevy nových kusů.

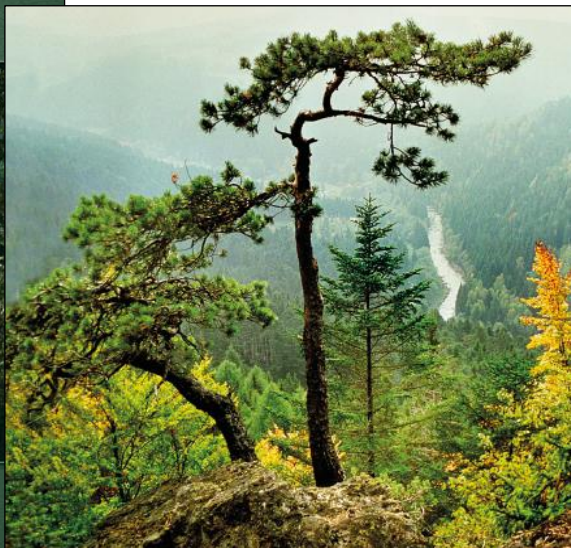
ŠUMAVSKÁ LEDOVCOVÁ JEZERA, KARY, STRŽE A VODOPÁDY

Ivo Svoboda

DAS
MEDIA

DAS
MEDIA

Šumavou
vrcholy
i údolími

Durch Berg
und Tal
Böhmerwald

IVO SVOBODA

DAS MEDIA, a.s. vydává pro všechny milovníky přírody knihy z edice „Šumava“. Autorem je Ivo Svoboda, který působil na Šumavě jako lesní inženýr a má tak nejen bohaté odborné znalosti, ale zejména svůj rozsáhlý fotoarchiv a dokumentaci.

Zatím posledním počinem je obrazová publikace „Šumavou vrcholy i údolími“, která je svým rozsahem i zpracováním zcela unikátní a potěší každého, kdo ocení krásy přírody a celého regionu.

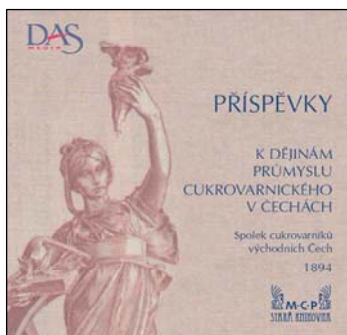
V edici MCP vydávané ve spolupráci s Muzeem cenných papírů vyšly zatím dva tituly a to katalog cenných papírů z oboru pivovarů a sladoven a příspěvky k dějinám průmyslu cukrovarnického ve východních Čechách, 1894.

Všechny tituly najdete v knihkupectvích po celé ČR a nebo si je můžete objednat na naší adrese.

DAS MEDIA, a.s.
Pod Vilami 13
140 00 Praha 4 - Nusle

media@das-mcp.cz

www.das-mcp.cz

PIVOVARY A SLADOVNY KATALOG CENNÝCH PAPIRŮ

MCP
SILVA REDOVIA

 M·C·P
MUZEUM CENNÝCH PAPIRŮ
NADAČNÍ FOND

NADAČNÍ KONTO

369 000 369 / 2010

Fio banka, a.s.

Muzeum cenných papírů, nadační fond, Pod Vilami 1038/13, 140 00 Praha 4 - Nusle, IČ 28 42 98 93, fond zapsán v nadačním rejstříku MS v Praze N697. Věstník je vydáván měsíčně jako zpravodaj o činnosti fondu a jeho sbírkách. Je šířen prostřednictvím webových stránek muzea za pomoci DAS MEDIA, a. s. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Šíření všech reprodukcí i textů bez dalšího souhlasu MCP je zakázáno a podléhá autorskému a reprodukčnímu právu.